

Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava üldosa

Koostatud Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määruse nr 2 (RT I, 14.01.2011, 2) alusel, muudetud RT I, 29.08.2014, 21 alusel

Sisukord

1. ÜLDSÄTTED.....	3
2. ÜLDOSA	4
2.1. Kooli väärtused ja eripära.....	4
2.2. Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted	5
2.2.1. Gümnaasiumihariduse alusväärtused	5
2.2.2. Tõrva Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärgid, sihiseade.....	5
2.2.3. Pädevuste kujundamine Tõrva Gümnaasiumis	6
2.2.4. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond Tõrva Gümnaasiumis	8
2.2.5. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus.....	10
2.3. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Tõrva Gümnaasiumis	19
2.4. Õppe ja kasvatuse korralduse alused Tõrva Gümnaasiumis, sh õppesuundade kirjeldused, tunnijaotusplaan, valikkursuste loendid, valimise põhimõtted, õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted.....	20
2.4.1. Tõrva Gümnaasiumi tunnijaotusplaan	26
2.4.2. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted	26
2.4.3. Valikkursuste valimise kord ja loend Tõrva Gümnaasiumis	27
2.5. Õpilase teavitamine ning nõustamine Tõrva Gümnaasiumis.....	27
2.6. Hariduslike erivajadustega õpilased Tõrva Gümnaasiumis	27
2.7. Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine Tõrva Gümnaasiumis.....	28
2.7.1. Hindamine	28
2.7.2. Kujundav hindamine.....	30
2.7.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus Tõrva Gümnaasiumis.....	30
2.7.4. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine Tõrva Gümnaasiumis	32
2.8. Karjääriteenuste korraldus Tõrva Gümnaasiumis	33
2.9. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted Tõrva Gümnaasiumis.....	33
2.10. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord Tõrva Gümnaasiumis.....	34
LISA 1	34
Vabade valikkursuste loend	34

1. ÜLDSÄTTED

1. Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppekava on Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Kooli õppekava koostades on silmas peetud kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse vastavalt võimalustele.
2. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.
3. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - 1) kooli õppekava aluseks olevad väärtused ja kooli eripära ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
 - 2) õppekorraldus, sealhulgas vähemalt kohustuslike kursuste ja kooli pakutavate valikkursuste ning valikõppeainete kirjeldused, õppesuundade kirjeldused, õpilase õppekoormuse kujundamise põhimõtted ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldus, õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted, õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus
 - 3) üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
 - 4) hindamise ja gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
 - 5) õpilaste teavitamise ja nõustamise ning karjääriõppe, sh karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine;
 - 6) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
 - 7) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord
4. Gümnaasiumi astmes on kolm klassi: 10.-12.klass, kus õppetöö toimub kursuste kaupa.

2. ÜLDOSA

2.1. Kooli väärtused ja eripära

Tõrva Gümnaasium väärtustab põhimõtteid ja tegevusi, mis aitavad kaasa sellele, et kujuneb inimene, kes on

- haritud,
- terve ja elurõõmus,
- aus ja õiglane,
- hooliv ja salliv,
- nõudlik enda ja teiste suhtes,
- järjekindel,
- täpne,
- hoolitsetud,
- lojaalne.

Tõrva Gümnaasium asub looduskaunis kohas. Kooli eripäraks on looduse ja keskkonnahoiuga seotud projektid, mis aitavad kaasa õpilaste põhiväärtuste kujundamisele. Meie kooli õpilased korrastavad kooli ümbrust ja parki nii sügisel, kevadel kui ka suvel. Kooli üheks suunaks gümnaasiumiastmes on loodussuund, millest huvitumisele pannakse alus juba põhikoolis. Tõrva Gümnaasiumil on sõlmitud koostöö raamleping Eesti Maaülikooliga ning meie õpilased osalevad Tartu Ülikooli teaduskooli tegevuses. Igal aastal osalevad kõik õpilased erinevates loodusprojektides ja õppekäikudel. Kooli ümbruses on hea läbi viia õuesõppetunde. Kool on saanud Eesti Vabariigi presidendilt tunnustusmärgi „Eesti kaunis kodu 2001“, „Eesti kaunis kodu 2014“ ja Keskkonna Investeeringute Keskuselt tunnustuse „Maakonna sipelgas 2014“.

Tõrva Gümnaasiumi eripära on ka iga-aastane sõprusfestival, mis sai alguse 1966. aastal Tõrvas. Festivalil osalevad Tõrva Gümnaasium Eestist, Gdovi Keskkool Venemaalt, Priekule Keskkool Lätist, Salantai Gümnaasium Leedust ja algselt osales ka Võverõ Keskkool Valgevenest. Sõpruskohtumiste eesmärgiks on tutvuda vastava maa hariduselu, kultuuritraditsioonide, elu-olu ja vaatamisväärsustega, populariseerida vene keele õppimist. Üritus toetab kooli õppekava kultuuri- ja väärtuspädevuse ellurakendamist. Festivali ametlikuks keeleks on vene keel. Kohtumised toimuvad väljakujunenud järjekorra alusel erinevates riikides. Ettevalmistusprogramm kätkeb endas oma kooli ja maad tutvustavat kava, informatsiooni, materjale, esitlusi, kontserte, käsitöö- ja fotonäitusi jne. Igast koolist osaleb sõpruskohtumisel 30 vanema astme õpilast ja 5 õpetajat. Üritus toimub igal aastal maikuus ja kestab 3 päeva.

2.2. Tõrva Gümnaasiumi gümnaasiumiastme õppe- ja kasvatuseesmärgid ning põhimõtted

2.2.1. Gümnaasiumi hariduse alusväärtused

1. Gümnaasiumi hariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks tema eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
2. Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoomimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
3. Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlike väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlike väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
4. Gümnaasiumi haridus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühiseväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumi hariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

2.2.2. Tõrva Gümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärgid, sihiseade

1. Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
2. Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

3. Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
 - 1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
 - 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
 - 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
 - 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
 - 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.
4. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
5. Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.
6. Et toetada eelpool loetletud kasvatusesmäärke, teostatakse Tõrva Gümnaasiumis töökasvatust sügisel pargis lehti riisudes ja suvel aiatööd tehes. Igale klassile on kinnitatud Tõrva Gümnaasiumi pargis kindel maa-ala, mille korrashoiu eest nad vastutavad. Põhikooli 4.-8.klassi õpilased teevad suvel aiatööd 4 tunni ulatuses ja gümnaasiumiastme 10.klassi õpilased 10 tunni ulatuses õpetaja juhendamisel. 10.klassi õpilasi võib rakendada ka muudel ühiskondlikel töödel vastavalt kooli vajadusele (näit kooli raamatikogus vm).

2.2.3. Pädevuste kujundamine Tõrva Gümnaasiumis

1. Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused. Üldpädevused kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös.
3. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:
 - 1) kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
 - 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku

arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;

- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- 6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõendus põhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt

ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid;

- 8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
4. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujundamine. Valdkonnapädevuste kujunemist ning gümnaasiumi õppe- ja kasvatuseesmärkide saavutamist toetavad ainekavades esitatud õpitulemused, lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Väärtushoiakute saavutatuse kohta antakse õpilasele kirjeldavat tagasisidet suuliselt.
5. Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:
 - 1) keel ja kirjandus;
 - 2) võõrkeeled;
 - 3) matemaatika;
 - 4) loodusained;
 - 5) sotsiaalsained;
 - 6) kunstained;
 - 7) kehaline kasvatus.

Tõrva Gümnaasium on lähtunud oma õppekava ainekavade koostamisel samadest ainevaldkondadest.

2.2.4. Õppimise käsitlus ja õppekeskkond Tõrva Gümnaasiumis

1. Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele.
2. Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks on Tõrva Gümnaasiumis loodud gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevusega õppekeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses lastakse õpilastel seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka

kollektiivselt ning antakse võimalusi erinevaid töömeetodeid katsetades leida õpilastel neile sobivaim õpistiil.

3. Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.
4. Tõrva Gümnaasium korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.
5. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
6. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel Tõrva Gümnaasiumis:
 - 1) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
 - 2) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
 - 3) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigust ja vastutust;
 - 4) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
 - 5) ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
 - 6) ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
 - 7) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
 - 8) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
 - 9) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;
 - 10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
 - 11) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.
7. Füüsiline keskkond on kujundatud Tõrva Gümnaasiumis nii, et:
 - 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
 - 2) õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;

- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
 - 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
 - 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid vastavalt võimalustele;
 - 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.
8. Tõrva Gümnaasiumis võib õpet korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas vastavalt vajadustele ja võimalustele.

2.2.5. Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus

1. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ OLEMUS

Gümnaasiumis, 11.klassis korraldab kool õpilastele õppekava läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva töö, milleks on uurimus või praktiline töö.

Uurimus on kirjalik töö, mis kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti. Uurimuses õpilane põhjendab probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, selgitab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi ja järeldused.

Praktiline töö on õpilase poolt loodud teos, õpilasfirma, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt. Praktilise töö juurde kuulub kirjalik selgitav osa, mis avab töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

1.1. Uurimuse ja praktilise töö eesmärgid

Eesmärkideks on:

- arendada loovust, originaalsust, probleemi püstitamise ja lahendamise oskust;
- arendada uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskust;
- omandada teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- arendada koostööoskust,

- suurendada iseseisvalt töötamise oskust;
- suurendada õpilaste enesekindlust ja algatusvõimet;
- täiendada sõnavara ja väljendusoskust;
- suurendada oma tegevuse ja töö analüüsimise oskust;
- parendada planeerimisoskust, täiendada esinemisoskust;
- toetada uute ideede tekkimist ja teostamist.

Uurimuse ja praktilise töö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased 10.klassi lõpus ja kooskõlastavad selle juhendajaga hiljemalt 11.klassi alguses 15.septembriks.

Uurimust ja praktilist tööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.

1.2. Uurimuse ja praktilise töö koostamise põhietapid

Uurimuse ja praktilise töö koostamise põhietapid on

- teema valik,
- plaani koostamine,
- töö teostamine,
- uurimuse vormistamine või praktilise töö kirjaliku selgitava osa kirjutamine ja vormistamine,
- töö kaitsmine.

2. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ TEOSTAMINE

2.1. Uurimuse ja praktilise töö teostamine

Uurimuse ja praktilise töö teostajaks on 11.klassi õpilane, kellele on toeks juhendaja.

Uurimuse ja praktilise töö vastutav juhendaja on kooli töötaja. Lisaks võib kaasata juhendaja väljastpoolt kooli.

2.2. Uurimuse ja praktilise töö teostaja ja juhendaja kohustused

Uurimuse ja praktilise töö teostaja kohustused:

- valib teema;
- vastutab töö autorluse eest, järgib töö koostamisel autoriõiguste seadusi (Autoriõiguse seadus, 2011); koostab töö teostamise plaani; teostab töö.
- Vormistab uurimuse või kirjutab ja vormistab praktilise töö kirjaliku selgitava osa.
- Kaitseb töö.
- Peab kinni kokkulepitud tähtaegadest.

- Teeb koostööd juhendajaga igas etapis.
- Arutleb vajadusel tekkinud probleemide üle juhendajaga.
- Esitab uurimuse või praktilise töö koos kirjaliku selgitava osaga juhendajale hiljemalt 20. aprilliks.

Uurimuse ja praktilise töö juhendaja kohustused:

- Aitab õpilasel valida töö teemat.
- Nõustab õpilast töö planeerimisel ja läbiviimisel ning probleemide sisulisel lahendamisel.
- Jälgib, et töö vastaks sisult, tasemelt ja mahult käesolevale juhendile.
- Otsustab töö kaitsmisele lubamise.
- Annab õpilase tööle kirjaliku hinnangu, milles toob välja õpilase töösse suhtumise, aktiivsuse ja asjatundlikkuse, õpilase saavutused.
- Osaleb kaitsmisel ja annab omapoolse hinnangu tehtud tööle (va. erandjuhtumid, kui juhendaja ei saa kaitsmisel osaleda).

2.3. Uurimuse ja praktilise töö esitamine

Uurimus ja praktiline töö koos kirjalike selgitavate osadega esitatakse juhendajale 20. aprilliks.

Uurimus ja praktiline töö koos kirjalike selgitavate osadega esitatakse õppealajuhatajale 1. maiks. 15. maist on uurimused ja praktilised tööd tutvumiseks kättesaadavad kaitsmiskomisjonidele.

2.4. Uurimuse ja praktilise töö kirjaliku selgitava osa vormistamine

Uurimuses põhjendab õpilane probleemivalikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, selgitab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi ja järeldused. Uurimuse vormistamise nõuded on esitatud lisas.

Praktilise töö kirjalikus selgitavas osas antakse ülevaade töö käigust, esitatakse töö tulemused ja järeldused. Kirjaliku selgitava osa vormistamise nõuded on esitatud lisas.

3. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ KAITSMINE

Uurimuse ja praktilise töö kaitsmise jaoks võib töö teostaja koostada esitluse, postri või mõne muu tööd illustreeriva materjali, milles on välja toodud

- töö teema ja autor,

- teema valiku põhjendus,
- ülevaade kasutatud materjalidest,
- fotod praktilise töö läbiviimise kohta,
- lühike ülevaade töö käigust, □ töö tulemused ja järeldused,
- hinnang oma tööle.

Uurimus ja praktiline töö kaitstakse eksamikomisjoni ees ja uurimuse või praktilise töö hinne märgitakse lõputunnistusele. Uurimuste ja praktiliste tööde kaitsmine toimub vastavalt uurimuste ja praktiliste tööde kaitsmise graafikule. Kui uurimus või praktiline töö on tehtud grupitööna, siis osalevad töö kaitsmisel kõik osalised. Kaitsmisele lubatakse õpilased, kelle töö on juhendaja hinnangul kaitsmiskõlblik ja praktilisel töö on olemas kirjalik selgitav osa. Uurimuste ja praktiliste tööde kaitsmine on avalik. Töö koostaja teeb kuni 5-minutilise ettekande. Vajadusel võib kasutada illustreerivat abimaterjali. Kaitsmisel annab tööle hinnangu ka juhendaja.

3.1. Uurimuse ja praktilise töö hindamine

Uurimuse ja praktilise töö hindamiseks viiakse läbi retsenseerimine ja kaitsmine. Hindajateks on retsensendid, juhendaja ja kaitsmiskomisjon.

Uurimuse ja praktilise töö hindamisel arvestatakse õpilase suhtumist tööprotsessi (juhendaja hinnang), töö teostust, mahtu, loomingulisust, töö sisu ja vastavust vorminõuetele, esinemist töö kaitsmisel ja eneseväljendust.

Uurimuse hindamisel võetakse arvesse töö uurimuslikkust, objektiivsust, terviklikkust. Hinde kujunemisel arvestatakse, et 60% hindest moodustab töö sisu, 20% hindest uurimuse või praktilise töö kirjaliku selgitava osa vormistamine, 20% hindest kaitsmine.

Eriarvamused uurimuse ja praktilise töö hinde osas otsustatakse komisjoniliikmete häälteenamusega. Mitterahuldava tulemuse korral on õpilasel võimalik taotleda teistkordset kaitsmist. Töö esitamata jätmisel hinnatakse uurimust ja praktilist tööd hindeg 1 ja antakse võimalus töö esitamiseks ja kaitsmiseks järgmisel õppeaastal. Järelkaitsmisel hinnet 5 üldjuhul ei panda.

4. UURIMUSTE JA PRAKTILISTE TÖÖDE SÄILITAMINE

Uurimused ja praktilised tööd säilitatakse kooli raamatukogus. Suuremahulised tööd võib kool tagastada autorile, kui selleks puuduvad koolis hoiutingimused. Töö tuleb tagastada autorile, kui töö tegemiseks on kasutatud õpilase/lapsevanema poolt soetatud materjale ja/või vahendeid.

LISAD

Lisa 1. Uurimuse ja praktilise töö kirjaliku selgitava osa vormistamisjuhend

Uurimuse ja praktilise töö kirjaliku selgitava osa kohustuslikud komponendid on

- tiitelleht,
- sisukord,
- sissejuhatus,
- sisu peatükkidena,
- kokkuvõte,
- kasutatud materjalide loetelu,
- vajadusel lisad.

Üldised nõuded

- Kirjalik osa esitatakse arvuti abil vormindatud tekstina valgel paberil formaadiga A4 (210*297 mm) kas köidetult või kiirkõitjas.
- Tiitelleht vormistada vastavalt näidisele (vt lisa 2).
- Sisukord vormistada tekstitöötlusprogrammi abil vastavalt näidisele (vt lisa 4).
- Tekst on kirjutatud eesti keele grammatika reeglite kohaselt.
- Trükitakse reavahega 1,5 vaid lehe ühele poolele fondiga Arial 12 või Times New Roman 14.
- Lehe veerised peavad olema ülalt 2,5 cm, alt 2,5 cm, vasakult 4 cm, paremalt 2 cm.
- Pealkirjades sõnu ei poolitata ja üldjuhul lühendeid ei kasutata. Pealkirja lõppu ei panda punkti. Pealkirja ja teksti vahele jäetakse kaks tühja rida. Peatükkide pealkirjad kirjutatakse suurtähtedega.
Alapealkirjad on kirjutatud väiketähtedega (v.a. esitäh). Kõik pealkirjad esitatakse paksus kirjas ja vasakjoondamisega.
- Peatükke või teisi iseseisvaid osi (sisukord, sissejuhatus, kokkuvõte, kasutatud materjalide loetelu, lisad) alustatakse uuel leheküljelt.
- Peatükid nummerdatakse, sisukorda, sissejuhatust, kokkuvõtet ja kasutatud kirjanduse loetelu ei nummerdata.
- Taandrea kasutamine arvutitrükis ei ole kohustuslik, lõikude eraldamiseks kasutatakse tühja rida.
- Kõik lehed (alates tiitellehest) tuleb nummerdada, tiitellehel numbrit ei näidata. Leheküljenumber esitatakse jaluses keskel või paremal.
- Joonised nummerdatakse läbi töö kõikidel lehekülgedel. Joonis paigutatakse lehekülje keskele. Joonise alla märgitakse joonise pealkiri nt. Joonis 1. Pealkiri. Kõik joonised peavad olema tekstis viidatud. Foto loetakse jooniseks.
- Tabelid nummerdatakse läbi töö kõikidel lehekülgedel. Tabelil on tabeli pealkiri nt. Tabel 1. Pealkiri.

- Teksti vormindamisel järgida üldreegleid:
 - Iga kahe sõna vahele sisestatakse üks tühik.
 - Klahvile <Enter> vajutatakse ainult lõigu lõpus.
 - Tekstilõigud joondatakse rööpselt ehk kahepoolsest.
 - Kirjavahemärkide ette ei sisestata tühikut, järele küll.
 - Numbri ja sellele järgneva protsendimärgi, kraadi, nurgaminuti ja –sekundi tähise vahele tühikut ei jäeta.
 - Tehtemärkide mõlemale poole tuleb tühik.
 - Sulgude ja jutumärkide puhul sissepoole tühikuid ei sisestata, ainult väljapoole.
 - Sidekriipsu ümber tühikuid ei ole.
 - Mõttekriipsu puhul on tühikud mõttekriipsu ees ja taga.
 - Tühikute paigutamise kohta leiab rohkem selgitusi Helika Mäekivi ja Maire Raadiku artiklist „See tühi tühi“ (Mäekivi & Raadik, 2005).

Lisa 2. Tiitellehe näidis

Tõrva Gümnaasium

Juhan Juurikas

11.c klass

TÖÖ PEALKIRI

Uurimus / Praktiline töö

Juhendaja Mari Maasikas

Tõrva 2018

Lisa 3. Kasutatud materjalid ja viited

Kasutatud materjalide loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, mida antud töö käigus kasutati ja millele on viidatud. Vormistamisel on soovitatav kasutada APA stiili.

„Viited lisatakse selleks, et oleks selge, kust täpselt parajasti käsitletav info pärineb, nii et huvitatud lugeja võiks soovi korral selle ka ise üles leida.“ (Õpilaste teadusajakirja Akadeemiake viitamisjuhend, 2013)

„Reaalteaduslikes töödes (nt bioloogia, keemia, geograafia, psühholoogia) on eelistatud vormikohane tekstisise viitamissüsteem kuid humanitaarteaduslikes töödes (nt ajaloolised ja koduloolised tööd) on soovitatav joonealune viitamine. Ühes töös võib korraga kasutusel olla ainult üks süsteemidest.“ (Õpilaste teadusajakirja Akadeemiake viitamisjuhend, 2013)

Näide

KASUTATUD MATERJALID

Autoriõiguse seadus. (28. 12 2011. a.). Allikas: Riigi Teataja:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/128122011005>

Õpilaste teadusajakirja Akadeemiake viitamisjuhend. (2013). Kasutamise kuupäev: 28. 10 2013. a.,

allikas Akadeemiake: [http://akadeemiake.ee/wp-content/uploads/2013/09/](http://akadeemiake.ee/wp-content/uploads/2013/09/Akadeemiakese_artikli_viitamisjuhend_2013.pdf)

[Akadeemiakese_artikli_viitamisjuhend_2013.pdf](http://akadeemiake.ee/wp-content/uploads/2013/09/Akadeemiakese_artikli_viitamisjuhend_2013.pdf)

Mäekivi, H., & Raadik, M. (1 2005. a.). See tühine tühik. Kasutamise kuupäev: 27. 10 2013. a.,

allikas Emakeeleselts/Oma keel: http://www.emakeeleselts.ee/omakeel/2005_1/06.pdf

Lisa 4. Sisukorra näide

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ OLEMUS	4
1.1. Uurimuse ja praktilise töö eesmärgid.....	4
1.2. Uurimuse ja praktilise töö koostamise põhietapid	4
2. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ TEOSTAMINE	5
2.1. Uurimuse ja praktilise töö teostamine.....	5
2.2. Uurimuse ja praktilise töö teostaja ja juhendaja kohustused.....	5
2.3. Uurimuse ja praktilise töö esitamine.....	5
2.4. Uurimuse ja praktilise töö kirjaliku selgitava osa vormistamine.....	5
3. UURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ KAITSMINE.....	6
3.1. Uurimuse ja praktilise töö hindamine.....	6
4. UURIMUSTE JA PRAKTILISTE TÖÖDE SÄILITAMINE.....	7
KOKKUVÕTE.....	8
LISAD	9
Lisa 1. Uurimuse ja praktilise töö kirjaliku selgitava osa vormistamisjuhend.....	9
Lisa 2. Tiitellehe näidis.....	11
Lisa 3. Kasutatud materjalid ja viited.....	12
Lisa 4. Sisukorra näide.....	13

2.3. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted Tõrva Gümnaasiumis

1. Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
2. Tõrva Gümnaasiumi läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
 - 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
 - 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineülesed, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
 - 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
 - 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
 - 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
3. Kohustuslikud läbivad teemad on:
 - 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutavas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
 - 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
 - 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

2.4. Õppe ja kasvatuse korralduse alused Tõrva Gümnaasiumis, sh õppesuundade kirjeldused, tunni jaotusplaan, valikkursuste loendid, valimise põhimõtted, õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

1. Õppe ja kasvatuse põhivorm on kursus, mis koosneb 35-st õppetunnist (va 12.klassis eksamiperioodil, kui kursuse kestus jääb lühemaks kui 35 tundi).
2. Õpilase minimaalne koormus on gümnaasiumis kokku 97 kursust.
3. Tõrva Gümnaasium tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes:
 - 1) Keel ja kirjandus:
 - 1.1) eesti keel – 6 kursust;
 - 1.2) kirjandus – 5 kursust.
 - 2) Võõrkeeled:
 - 2.1) B2 keeleoskustasemel võõrkeel – 5 kursust;
 - 2.2) B1 keeleoskustasemel võõrkeel – 5 kursust.
 - 3) Matemaatika:
 - 3.1) kitsas matemaatika – 8 kursust või
 - 3.2) lai matemaatika – 14 kursust.

4) Loodusained:

- 4.1) bioloogia – 4 kursust;
- 4.2) geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust;
- 4.3) keemia – 3 kursust;
- 4.4) füüsika – 5 kursust.

5) Sotsiaalsained:

- 5.1) ajalugu – 6 kursust;
- 5.2) ühiskonnaõpetus – 2 kursust;
- 5.3) inimeseõpetus – 1 kursus;
- 5.4) geograafia (inimgeograafia) – 1 kursus.

6) Kunstained:

- 6.1) muusika – 3 kursust;
- 6.2) kunst – 2 kursust.

7) Kehaline kasvatus: kehaline kasvatus – 5 kursust.

4. Tõrva Gümnaasiumis saab valida kahe õppesuuna vahel:

1) Loodussuund

2) Sotsiaal-humanitaarsuund

Kuna 12.klassi lõpus on kõikidel kooli lõpetajatel kohustuslikud lõpueksamid eesti keeles, võõrkeeles ja matemaatikas, siis on mõlemas suunas kooli poolt valitud kohustuslikud lisakursused nagu lubab riiklik õppekava, eesti keeles, kirjanduses, võõrkeeles, informaatikas (matemaatika toetuseks), keemias, kehalises kasvatuses, kunstis, lisaks õpilasuurimuse või praktilise töö kursused.

Matemaatikas saab valida kas laia- või kitsa matemaatikakursuse.

Loodussuuna kohustuslikud valikkursused on: „Anatoomia ja füsioloogia“, „Elementide keemia“, „Füüsika ja tehnika“, „Geoinformaatika“, „Globaliseeruv maailm“, „Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond“ ning „Rakendusbioloogia“.

Sotsiaal-humanitaarsuuna kohustuslikud valikkursused on: „Draama ja teater“, „Kirjandus ja film“, „Kirjandus ja ühiskond“, „Psühholoogia“, B1 võõrkeeles lisakursus, „Üldajalugu-Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu“, „Üldajalugu-maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat“, „Inimene ja õigus“.

Lisaks on mõlemas suunas võimalik igal õppeaastal valida vabalt juurde vabu valikkursusi vastavalt õpilase huvidele ja võimalustele. Valikkursused avanevad vähemalt 10 õpilasega.

Valikkursuste loetelu võib olla õppeaastati erinev ning seepärast esitatakse see igal õppeaastal eraldi loeteluna.

Sotsiaal-humanitaarsuuna õpilastele toimuvad teatri- ja/või muuseumikülastused ning loodussuuna õpilastele loodusalased õppelaagrid ja/või –käigud.

10.klassi kohustuslikud õppeained:

Jrk	õppeaine	kursuste arv	Kursuste nimetused
1	eesti keel	1 1	Keel ja ühiskond Praktiline eesti keel I
2	kirjandus kooli valik	1 1	Kirjandus antiigist 19.sajandini Müüt ja kirjandus
3	B2 võõrkeel kooli valik	1 1 1	I kursus II kursus III kursus
4	B1 võõrkeel kooli valik	1 1 1	I kursus II kursus III kursus
5	bioloogia	0	
6	geograafia	1	Rahvastik ja majandus
7	keemia	1 1	Keemia alused Anorgaanilised ained
8	füüsika	1 1	Sissejuhatus füüsikasse. Kulgliikumise kinemaatika Mehaanika
9	ajalugu	1 1	Üldajalugu Eesti ajalugu I (kuni 16.-17.sajandi vahetuseni)
10	ühiskonnaõpetus	0	
11	inimeseõpetus	0	
12	muusika	1	Uusaegse helikeele kujunemine. Muusikaline eneseväljendamine
13	kunst	1	Kunst ja kunstiajalugu
14	kehaline kasvatus	1 1	I kursus II kursus
15	Informaatika matemaatika toetuseks (kooli valik)	1	I kursus
16	uurimistöö alused (kooli valik)	1	Uurimistöö alused

23

Valikkursused

16	matemaatika (lai)	1 1 1 1 1	Avaldised ja arvuhulgad Võrrandid ja võrrandisüsteemid. Võrratused. Trigonomeetria I Trigonomeetria II Vektor tasandil. Joone võrrand.
----	-------------------	-----------------------	--

või erandina

16	matemaatika (kitsas)	1 1 1	Arvuhulgad. Avaldised. Võrrandid ja võrratused. Trigonomeetria Vektor tasandil. Joone võrrand.
----	----------------------	-------------	--

28 (26)

Loodussuuna valikkursused

keemia	1	Elementide keemia
füüsika	1	Füüsika ja tehnika
bioloogia	1	Anatoomia ja füsioloogia I (kooli õppekava)
geograafia	1	Globaliseeruv maailm

KOKKU 32**Sotsiaal-humanitaarsuuna valikkursused**

kirjandus	1	Draama ja teater
	1	Kirjandus ja film
psühholoogia	1	Psühholoogia
ühiskonnaõpetus	0	
ajalugu		Üldajalugu - Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide
	1	ajalugu

KOKKU 32**11.klassi kohustuslikud õppeained:**

Jrk	Õppeaine	kursuste arv	Kursuste nimetused
1	eesti keel	1	Meedia ja mõjutamine
		1	Praktiline eesti keel II
	kooli valik	1	Kõne ja väitlus
2	kirjandus	1	20.sajandi kirjandus
		1	Kirjanduse põhiliigid ja -žanrid
3	B2 võõrkeel	1	IV kursus
	kooli valik	1	V kursus
	kooli valik	1	VI kursus
	kooli valik	1	VII kursus
4	B1 võõrkeel	1	IV kursus
		1	V kursus
5	bioloogia	1	Rakud
		1	Organismid
6	geograafia	1	Maa kui süsteem
7	keemia	1	Orgaanilised ained I
	kooli valik	1	Orgaanilised ained II
8	füüsika	1	Elektromagnetism
		1	Energia
9	ajalugu	1	Eesti ajalugu II (kuni 19.sajandi lõpuni)
		1	Lähiajalugu I- Eesti ja maailm 20.sajandi esimesel poolel
10	ühiskonnaõpetus	1	Ühiskonna areng ja demokraatia
11	inimeseõpetus	0	
12	muusika	1	Rahvuslikkus muusikas. Muusikaline eneseväljendamine.
13	kunst	1	Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21.sajandil.
14	kehaline kasvatus	1	III kursus
	kooli valik	1	IV kursus
15	informaatika matem toetuseks (kooli valik)	1	II kursus
16	Arvuti kasutamine uurimistöös (kooli valik)	1	Arvuti kasutamine uurimistöös

Valikkursused

16	matemaatika (lai)	1	Töenäosus, statistika.
		1	Funktsioonid. Arvjadad.
		1	EkspONENT- ja logaritmfunktsioon.
		1	Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis.
		1	Tuletise rakendused.

või erandina

16	matemaatika (kitsas)	1	Töenäosus ja statistika
		1	Funktsioonid I
		1	Funktsioonid II

32 (30)**Loodussuuna valikkursused**

keemia	0	
füüsika	0	
bioloogia	1	Anatoomia ja füsioloogia II (kooli õppekava)
geograafia	0	

KOKKU 33**Sotsiaal-humanitaarsuuna valikkursused**

kirjandus	0	
B1-võõrkeel(saksa, vene)	1	Lisakursus
psühholoogia	0	
ühiskonnaõpetus	0	
ajalugu	0	

KOKKU 33**12.klassi kohustuslikud õppeained:**

Jrk	Õppeaine	kursuste arv	Kursuste nimetused
1	eesti keel	1	Teksti keel ja stiil
		1	Praktiline eesti keel III
	kooli valik	1	Ametikeel
2	kirjandus	1	Kirjandusteose analüüs ja tõlgendamine
		1	Uuem kirjandus
3	B2 võõrkeel	1	VIII kursus
		1	IX kursus
	kooli valik	1	X kursus
	kooli valik	1	XI kursus
4	B1 võõrkeel	1	VI kursus
	kooli valik	1	VII kursus
5	bioloogia	1	Pärilikkus
		1	Evolutsioon ja ökoloogia.
6	geograafia	1	Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid.
7	keemia	0	
8	füüsika	1	Mikro- ja megamaailma füüsika
9	ajalugu	1	Lähiajalugu II- Eesti ja maailm 20.sajandi teisel poolel
		1	Lähiajalugu III- 20.sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm
10	ühiskonnaõpetus	1	Majandus ja maailmapoliitika

11	inimeseõpetus	1	Perekonnaõpetus
12	muusika	1	20. ja 21.sajandi muusika. Muusikaline eneseväljendamine
13	kunst (kooli valik)	1	Kunstiajaloo lisakursus
14	kehaline kasvatus	1	V kursus
	kooli valik	1	VI kursus
15	informaatika matemaatika toetuseks (kooli valik)	1	III kursus
16		0	
		24	
Valikkursused			
16	Matemaatika (lai)	1	Integraal. Planimeetria kordamine.
		1	Geomeetria I
		1	Geomeetria II
		1	Matemaatika rakendused, reaalse protsesside uurimine.
	kooli valik	1	Kordamiskursus.
või erandina			
16	Matemaatika (kitsas)	1	Tasandilised kujundid. Integraal.
		1	Stereomeetria
	kooli valik	1	Kordamiskursus.

29 (27)

Loodussuuna valikkursused

keemia vm loodusaine	1	Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond
füüsika	0	
bioloogia	1	Rakendusbioloogia
geograafia	1	Geoinformaatika

KOKKU 32

Sotsiaal-humanitaarsuuna valikkursused

kirjandus	1	Kirjandus ja ühiskond
psühholoogia	0	
ühiskonnaõpetus	1	Inimene ja õigus
ajalugu	1	Üldajalugu- maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat

KOKKU 32

2.4.1. Tõrva Gümnaasiumi tunnijaotusplaan

Tõrva Gümnaasiumi tunnijaotusplaan klassiti alates 2015/2016																						
	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste					Gümnaasium						
	kohustuslikud tunnid	lisatunnid	1.klass	2.klass	3.klass	kohustuslikud tunnid	lisatunnid	4.klass	5.klass	6.klass	kohustuslikud tunnid	lisatunnid	7.klass	8.klass	9.klass	kohustuslikud kursused gümnaasiumis	lisakursused (kooli välik)	10.klass	11.klass	12.klass		
eesti keel	19	1	7	6+1	6	11		5	3	3	6		2	2	2	6	2	2	2+1	2+1		
kirjandus						4		2	2	6			2	2	2	5	1	1+1	2	2		
A-võõrkeel(gümn B2 tase)	3	1			3+1	9	2	3+1	3+1	3	9		3	3	3	5	6	2+1	1+3	2+2		
B-võõrkeel (gümn B1 tase)						3	1			3+1	9		3	3	3	5	2	2+1	2	1+1		
matemaatika (gümn lai või kitsas kursus)	10	4	3+1	3+2	4+1	13	2	4+1	4+1	5	13		5	4	4	14(8)	1	5(3)	5(3)	4+1(3)		
loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	2	3	2		2									
inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1	2		1	1		1					1	
usundiõpetus või draamakasvatuse(valik)		1		0+1			1		0+1			1			0+1							
karjääriõpetus või usundiõpetus (valik)																						
geograafia (sh loodus- ja inimgeograafia)											5		1	2	2	3		1	1	1		
bioloogia											5	1	1+1	2	2	4		0	2	2		
keemia											4			2	2	3	1	2	1+1	0		
füüsika											4			2	2	5		2	2	1		
ajalugu						3	1		1+1	2	6		2	2	2	6		2	2	2		
ühiskonnaõpetus						1				1	2				2	2			1	1		
muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1	3		1	1	1		
kunst						3	1	1+1	1	1	3		1	1	1	2	1	1	1	0+1		
tööõpetus																						
kunst ja tööõpetus (käeline tegevus)	9		3	3	3																	
käsitöö, kodundus, tehnoloogiaõpetus						5		1	2	2	5		2	2	1							
kehaline kasvatus	8	1	2+1	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2	5	1	2	1+1	2		
informaatika (gümn matem toetuseks)							2	0+1	0+1			2	0+1	0+1		0	3	0+1	0+1	0+1		
kursus "Uurimistöö alused"																0	1	1				
kursus "Arvuti kasutamine uurimistöös"																0	1		1			
suuna kursused (juurde saab võtta vabu valikkurseid)																	8(14)	4(6)	1(3)	3(5)		
KOKKU	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32	69(63)	20+8	32	33	32		
kokku ilma valikaineteta			18	19	23			21	23	29			28	31	31							
2. ja 3.klassis loodus- ja inimeseõpetus koos ühe ainenä																						

2.4.2. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted

1. Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.
2. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.
3. Õppeainete lõimingu viisid:
 - 1) Ainetevahelised seosed
Ainetevaheliste seoste puhul kasutatakse ühe õppeaine sisu, et aidata õpetada või kinnistada materjali mõnes teises aines.

2) Ajaline koostöö

Ajaliselt seostatakse erinevaid õppeaineid, et ühes aines õpitu toetaks teis(t)es õppeaine(te)s õpitavat.

3) Teemakeskne lõimimine

Õpetuse lõimimine erinevate õppeainete ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ja -viiside abil. Sellisteks õppeülesanneteks võivad olla näiteks ühe õppeaine või ainevaldkonna piire ületavad õpilasuuringud, loovtööd, projektid jms, mis nõuavad õpilastelt oskust kasutada mitmetest erinevatest õppeainetest pärinevaid teadmisi ja oskusi.

2.4.3. Valikkursuste valimise kord ja loend Tõrva Gümnaasiumis

Gümnaasiumi kursused jagunevad kohustuslikeks kursusteks, kooli valikkursusteks ja vabadeks valikkursusteks. Valides suuna, on õpilasel kohustus õppida kohustuslikke ja kooli valikkursuseid. Nendele kursustele lisaks võib, kuid ei pea valima vabu valikkursuseid.

Tõrva Gümnaasiumis valib gümnaasiumi õpilane järgmiseks õppeaastaks vabad valikkursused oma huvidest lähtuvalt etteantud valikkursuste loetelust. Valikkursuste loetelu vaadatakse läbi ja täiendatakse igal õppeaastal vastavalt õpilaste soovidele, õpetajate olemasolule ja kursuse toimumise võimalikkusele. Kursus avatakse üldjuhul 10 õpilasega. Kui soovijaid ei ole, siis antud valikkursust sellel õppeaastal ei avata. Valikkursuste loendid ja ainekavad esitatakse eraldi lisana Tõrva Gümnaasiumi õppekava juures. Need võivad igal õppeaastal varieeruda.

2.5. Õpilase teavitamine ning nõustamine Tõrva Gümnaasiumis

1. Tõrva Gümnaasium tagab õpilasele võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid. Selleks töötavad majas lisaks õpetajatele veel psühholoog, sotsiaalpedagoog, kooliõde, logopeed, kes vajadusel nõustavad ja juhendavad õpilast vastavalt vajadusele.
2. Tõrva Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste kättesaadavuse ja nõustamise vastavalt vajadusele kooli psühholoogi/karjäärinõustaja juures. Gümnaasiumis on võimalik valida karjääriõpetuse valikkursus.

2.6. Hariduslike erivajadustega õpilased Tõrva Gümnaasiumis

1. Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas

viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

2. Tõrva Gümnaasium korraldab andekate õpilaste juhendamist konsultatsioonidega.
3. Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib Tõrva Gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
4. Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada Rajaleidja Innove soovitusel.
5. Tervislikel põhjustel koduõppel olevale õpilasele koostatakse individuaalne õppekava ning tema õppekoormust võib vähendada kuni kaheksa kursuse võrra iga arvestusliku koduõppel viibitud õppeaasta kohta.

2.7. Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine Tõrva Gümnaasiumis

2.7.1. Hindamine

1. Hindamise eesmärk on:
 - 1) toetada õpilase arengut;
 - 2) anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
 - 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
 - 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
 - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
 - 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
2. Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
3. Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord on järgmine:

- 1) Alates 2007/2008. õppeaastast on Tõrva Gümnaasiumis kasutusel ainult e -kool ja paber kandjal klassipäevikuid ei ole. Seoses sellega toimub hinnetest teavitamine e -kooli vahendusel ja paber kandjal väljastatakse hinnete lehti erandjuhul neile lapsevanematele, kellel puudub ligipääs arvutile ja kes teavitavad sellest eelnevalt klassijuhatajat kirjalikult.
 - 2) Alates 2014/2015. õppeaastast õppeaasta keskel kirjalikke tunnistusi kokkuvõtivate hinnetega ei vormistata. Õpilased ja lapsevanemad saavad infot kokkuvõtivate hinnete kohta e-kooli päevikust. Paber kandjal vormistatakse tunnistused õppeaasta lõpus terve õppeaasta kohta.
 - 3) Alates 2015/2016. õppeaastast on Tõrva Gümnaasiumis õppeveerandite asemel kasutusel trimestrid. Iga trimester kestab 3 kuud ja kokkuvõttev hinne pannakse välja iga trimestri 25.kuupäevaks. Trimestri alguse- ja lõpu kuupäevad võivad õppeaastati varieeruda, st iga õppeaasta alguses kehtestab kool trimestrite ajad, millest teavitab õpilasi ja vanemaid ekooli vahendusel või kooli kodulehel.
 - 4) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kõigepealt suuliselt aineõpetaja juures ja seejärel kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.
 - 5) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult 10 tööpäeva jooksul avalduse laekumise päevast alates.
4. Gümnaasiumiastmes on kasutusel õpinguraamatud, kuhu aineõpetajad kirjutavad kokkuvõtva hinde kursuse lõppedes.
 5. Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Tõrva Gümnaasiumi kodukorras.
 6. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Gümnaasiumiastmes hinnatakse käitumist kord poolaastas. Hoolsust ei hinnata.
 - 1) Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
 - 2) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.
 - 3) Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldjuhul üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid.
 - 4) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab õpetajate ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist.
 - 5) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetaja(te) nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata "mitterahuldavaks" ka korduva põhjusega puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

2.7.2. Kujundav hindamine

1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
4. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

2.7.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus Tõrva Gümnaasiumis

1. Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi võib väljendada kas numbriliste hinnetega viie palli süsteemis või koolisisesele hindamissüsteemile vastavate numbriliste hinnetega.
2. Kursuse alguses teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
3. Kursuse õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega.
4. 10.klassi õpilased sooritavad ühes õppeaines üleminekueksami.
5. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
6. Kui õpilasele on kehalises kasvatuses meditsiiniliste näidustuste tõttu esitatud erinõuded, hinnatakse õpilase teoreetilisi teadmisi antud aines. Hindamisel võib sel juhul kasutada hinnanguid „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA). Viimasel juhul võrdsustatakse õpilase hinnang hindegga „2“.

7. Kui õpilane on puudunud kursuse jooksul kolmandiku või enam õppetundidest, on õpetajal õigus nõuda, et õpilane vastab järgi terve kursuse materjali.
8. Hindamine viie palli süsteemis
 - 1) Hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
 - 2) Hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
 - 3) Hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 4) Hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
 - 5) Hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.
 - 6) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.
 - 7) Hinded «1» ja «2» on mitterahuldavad hinded.
9. Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega «nõrk».
10. Ekoolis kasutatakse märget „0”, mis ei ole hinne, vaid meeldetuletus tegemata või esitamata töö kohta, mis tuleb õpetajale esitada 10 päeva jooksul märke kirjutamisest ekooli.
11. Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks järgmistel tingimustel:
 - 1) Kontrolltööde sooritamine ja/või järelevastamine on kohustuslik
 - 2) Õpilasel on õigus järgi vastata kõiki „puudulikke” või „nõrku” hindeid
 - 3) Õpilasele antakse üks kord kümne õppepäeva jooksul kokkuleppel aineõpetajaga võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks
 - 4) Järelevastamise tähtaega pikendatakse, kui õpilasel on selleks mõjuvad põhjused (näiteks haigestumine vmt põhjus)

- 5) Mäрге järelevastamise või järeltöö sooritamise kohta (hinne) kantakse puudumise, nulli või puuduliku hinde asemele
- 6) Positiivsete hinnete parandamise võimaluse üle otsustab aineõpetaja

2.7.4. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine Tõrva Gümnaasiumis

1. Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid «arvestatud» ja «mittearvestatud», neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
2. Kursusehinde võib välja panna vähemalt kolme hinde alusel, kusjuures õpetaja ei pea kokkuvõtvat hinnet välja panema, kui hinnatavaid töid on olnud rohkem. Sellisel juhul on õpetajal õigus nõuda, et õpilane esitab või teeb ära kõik nõutud tööd.
3. Mitterahuldavad kursusehinded tuleb järele vastata vahetult peale kursusehinde väljapanemist võimalikult lühikese ajaperioodi jooksul, hiljemalt enne järgmise kursushinde väljapanekut või erandina kuni kolm mitterahuldavat kursust õppeaasta lõpus. Kursuse järelevastamise tähtaja määrab õpetaja.
4. Gümnaasiumiastmes „puuduliku“ või „nõrga“ kursusehindega järgmisse klassi üle ei viida.
5. Kokkuvõtvat hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 lõikele 4 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
6. Kooliastmehinne pannakse välja õppeaine 10.-12.klassi kursusehinnete alusel. Kooliastmehinde väljapanekul peavad kõik kursusehinded olema vähemalt rahuldavad.
7. Õpilasele, kes on koolist pikemat aega põhjusega puudunud ja ei ole kursuse lõpuks nõutavaid ülesandeid täita suutnud, kokkuvõtvat kursusehinnet välja ei panda. Talle antakse võimalus need ülesanded täita õpetajaga kokkulepitud ajaks. Õppeaine kursusehinne pannakse välja pärast nõutavate ülesannete täitmist. Tähtaja määrab õpetaja.
8. Kui kursusehinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, loetakse kooliastmehinde väljapanekul antud kursuse väitel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“.
9. Kehalises kasvatuses erigruppi suunatud või vabastatud õpilast võib hinnata hinnanguliselt „arvestatud“ (A) või „mittearvestatud“ (MA). Numbriline kokkuvõttev hinne (kooliastmehinne) pannakse välja vähemalt ühe kursusehinde alusel.
10. 12.klassis pannakse õpilasele kooliastmehinded välja õppeperioodi lõpus enne riigieksamite toimumist. Õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle, pannakse kooliastmehinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu.
11. Gümnaasiumi lõputunnistuse annab Tõrva Gümnaasium õpilasele:
 - 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
 - 2) kes on sooritanud õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele (emakeelena või eesti keel teise keelena), matemaatika ja võõrkeele (inglise, saksa või vene keeles) riigieksamid;
 - 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele koolieksami;

- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.
12. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.

2.8. Karjääriteenuste korraldus Tõrva Gümnaasiumis

1. Tõrva Gümnaasiumis korraldab karjäärivalikut klassijuhataja, kes koostöös kooli psühholoogiga/karjäärinõustajaga organiseerivad vastavad koolitused. Õpilastel on võimalus osaleda TEEVIIDAL ja teistel karjääriüritustel, mida võib organiseerida ja korraldada nii koolis kui ka väljaspool kooli. Karjääriteenuse osas tehakse vajadusel koostööd ka Töötukassa karjäärinõustajatega. 12.klassis on võimalik valikkursusena valida karjääriõpetust.

2.9. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted Tõrva Gümnaasiumis

1. Õpetaja poolt koostatava töökava aluseks on kooli õppekava ja ainekava ning see peab olema vastavuses kooli tunnijaotusplaaniga. Õpetaja töökava koostatakse vastavalt õppeainele ja klassile. Õpetaja töökava erineb riiklikust õppekavast konkreetsuse poolest.
2. Õpetaja ei pea koostama igal aastal uut töökava, kui töö toimub samadel alustel ja käsitletakse samu teemasid. Uus töökava tuleb koostada siis, kui selles toimuvad olulised muudatused.
3. Töökava koostamine ja arendamine kuulub aineõpetaja pädevusse.
4. Töökavad on koostatud õppeainete ja kursuste kaupa kalenderplaanina.
5. Õpetaja võib kasutada õpiku autori või erinevate õppeainete ainesektsioonide poolt koostatud töökavasid ka siis, kui need on vormistatud teisiti, kui kooli töökava blankett seda ette näeb, kuid kavas peavad olema ära näidatud kohustuslikud andmed.
6. Kohustuslikud andmed õpetaja töökavas on :
 - 1) kooli nimi,
 - 2) õpetaja nimi,
 - 3) õppeaine ja kursuse täpne nimetus,
 - 4) klass,
 - 5) õppeperiood,
 - 6) kasutatav kirjandus,
 - 7) õpitulemused (ehk eesmärgid, mida õppija oskab ja teab pärast antud kursuse läbimist)
 - 8) õppesisu, sh teemad, põhimõisted, lõiming ja hindamise korraldus.

2.10. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord Tõrva Gümnaasiumis

1. Tõrva Gümnaasiumi õppekava uuendatakse ja täiendatakse:
 - 1) lähtuvalt muudatustest riiklikus õpekavas või seadusandluses;
 - 2) vajadusest teha muudatusi kooli õppesuundades, õppesisus või õppekorralduses;
2. Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
3. Tõrva Gümnaasiumi õppekava kehtestab kooli direktor.

LISA 1

Vabade valikkursuste loend

Kursused on ühised 10.-12.klassile

- 1) Usundiõpetus (2)
- 2) Riigikaitse (2)
- 3) Autoõpetus (2) alates 11.klassist
- 4) Majandus- ja ettevõtlusõpetus (2)
- 5) Ehituslikud puidutööd (2)
- 6) Käsitöö (2)
- 7) Kokandus (2)
- 8) Veebidisain(2)
- 9) Maali- ja kirjakunstikursus (2)
- 10) Arvuti igapäevaelus (1)
- 11) Rakenduse loomise ja programmeerimise alused (1)
- 12) Karjääriõpetus (1)
- 13) Peotants (1)
- 14) Fotograafia (1)
- 15) Sportmängud (1)
- 16) Etnogeograafia (1)
- 17) Mehhatroonika ja robotika (1)
- 18) Joonestamine (1)
- 19) Andmebaaside algkursus (1)
- 20) Suhtlemispsühholoogia (1)
- 21) Giidindus (1)
- 22) C-võõrkeel (saksa või vene) (2x3)
- 23) Rahvatants (2x3)